

Az előfizetés ára:

egész évre 8 frt.
fél évre 4 frt.
negyed évre 2 frt.
Körjegyzőknek és néptanítóknak:
egész évre 6 frt., fél évre 3 frt.
Előfizetheti a kiadóhivatalban,
Valentin Károly könyvkereskedő-
sében, Traub B. és társánál,
Böhm M. könyvkötőnél.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petítisor
1-szer 6 kr.
2-szer 5 kr.
3-szor 4 kr.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
Nyiltérben egy sor . . . 10 kr.
Hirdetéseket elfogad: a kiadó-
hivatal és Janovszki Király-utczá-
ban lévő hirdetések felvételi
irodája.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz, a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Kár-
könyvkereskedésében, Traub B. és társá-
nál, Böhm M. könyvkötőnél Király-utca.

A főrendiház szavazata.

A zsidók és keresztények közötti házasságra vonatkozó törvényjavaslatot a főrendiház újra, és pedig 9 szótöbbséggel elvetette. Ezt a 9 szótöbbséget pedig épen azon 11 osztrákmagnás tette ki, kiket behívtak a javaslatnak leszavazására; olyan osztrákmagnások ezek, kiknek talapatnyí földjük sinces Magyarország területén, s kik csupán századokkal azelőtt elődjök által szerzett történeti jogaiknál fogva lejöttek Budapestre, megtanulták a „nem“ szót és leszavazták, mint osztrákok azt a tjavaslatot, melyet Magyarország népe képviselő háza után, már két izben pártkülönbség nélkül szükségesnek talált. Kiváncsiak vagyunk, mit mondanak hozzá azok a magyarok, kik a javaslatnak ellenzői, kiknek egyik jelszavuk: „átkozott németje“ és kik most ügyük diadalra juttatását az osztrákmagnások beavatkozásának köszönhetik. Vagy talán nekik az is mindegy, ha Magyarország tiszta beltügyeit az osztrákok döntik el?

Nem örülünk neki, sőt mélyen sajnáljuk, hogy a törvényhozás két factora között, melyeknek egyedül egyetértő eljárása képes az országot

tovahaladásában előmozdítani — oly egyelőre kiegyenlíthetlen ellentét mutatkozik. Mélyen sajnáljuk ezt főleg azon oknál fogva, mert a főrendiház az, melynek magatartása egy szükségesnek ismert törvényjavaslatnak törvénynyé való emelését akadályozza.

Hogy a javaslat szükséges, arról mindenki meggyőződhetik, ha — a társadalmi osztályok közötti idegenkedést, sőt gyűlölséget representáló jelentől elvonatkozva — a jövőbe tekint. Hogy a javaslat szükséges, arról mindenki meggyőződhetik, ha — a társadalmi osztályok közötti idegenkedést, sőt gyűlölséget representáló jelentől elvonatkozva — a jövőbe tekint. A jövő pedig a társadalmi osztályokat, különbségeket megszüntető társadalmi egyenlőség képét tárja elének. Akár tetszik, akár nem, az egyseges társadalom felé vezető utra rá kell lépünk. Minél előbb, annál jobb, mert annál nyugodtabb lesz az átmenet, minél később, annál rosszabb, mert annál nagyobb megrendítésekkel összekötte fog keresztül vitetni — az átalakulás. — Sajnos, hogy a főrendek ezt nem látják be, hogy a szóban forgó tjavaslat egyik békés uttörője a társadalmi egyenlőség irányának. — Eltekintve a társadalmi fejlődés törvényéből levont ezen érvtől — szükséges a törvényjavaslat azért is, — mert a gyűlölet és idegenkedés helyett, melyek a magyar társadalomban jelenleg a bontó erők túlsúlyát emelik — a

rokonszenv, az egymáshoz való tartozás nemes és társadalom összekötő érzelmelt kell ápolnunk. — A különbségeket nem fentartani, hanem azokat megszüntetni hivatása a jelen és a jövő társadalomnak. — A teher az állammal szemben egyenlő mindenki részén, egyenlő legyen tehát a jog is. — Különösen sajnálatra méltó az, hogy épen a főrendiház száll szembe a magyar állam egyik szükségesnek felismert követelményével.

Mi értjük a kath. főpapságnak a magatartását, mely miután vallási alapra van fektetve — más, mint a javaslattal ellenkező, nem lehet. De nem érthető és nem igazolható a többi főrendiek magatartása, mert ezeknél a motívum tisztán társadalmi elzárkózottság. Volt eset már a magyar parlamentarismusban, hogy a két ház között tizenhét, sőt 23 izenet váltás is történt. Ha ma nem, úgy volna, de a képviselőház akarataának törvénynyé kell válni. —
B. Gy.

Vizvezeték.

Egészséges ivóvíz — a társadalom életkérdése.

Mi sem természetesebb tehát mint az, hogy ennek előteremtése s biztosí-

A „Pécs“ tárczája.

A nőegyleti álarczosbálról.

(sch.) Vannak társadalmi életünkben olyan dolgok, melyek mintegy czégül viselik arisztokrátiánk kedvencz, de gyakran csak szelámas devisét: noblesse oblige, mi szabad magyar fordításban körülbelül annyit tesz, mint a szedi ember hasonló, lehet nem oly világtörténelmi nevezetességgel bíró nagy mondása: meg is eszem, ha megadtam az árát. — Ilyen dolog pl. a casino-tagság, bár sohasem megyünk oda — még Bródsitzernek sem; nőknél a magas sarkú cipők, ha még ugy szaporítják is a tyukszemeket; a nősilés, még ha egy bordánk sem kívánja; az újévi köszöntés s ajándék — boldog-boldogtalannak — még a lámpagyújtogatónak is, noha mindig orunk előtt ottolta is el a gázt; a casinóbáli ujrúha, váltó girálás, a corson fel-alá tipegni, a francia bonneok, zongoratanulás, táncz- és varróiskola, jogászuvarló, az antisemitismus stb. ilyen végre a nőegyleti álarczos bál is. Mindenki megszólja e bált, állítólag unatkozik, de azért mégis csak elmennek mind álarczban s álarcz nélkül. És ez nagyon is természetes; mert hisz itt találkozik az agglégény s házasember hópehelyként elolvadt ifjúsága ismerőseivel, a kémkedő szemek minden felügyelete

daczára látásukra emlékeik újra felélednek, sok félreértés ki lesz egyenlítő; szemök hogy sugárzik, ha egy még oly terjedelmes — kívül-bellül megviselt dominó szőlítja is meg, egy-egy legénykori stikli vagy kalandra emlékeztí őket. Itt van a gondtalan, még a doktorátus s ügyvédi vizsgával sem törődő arany fiatalág rendez-voujsa a még csak ügyetlenül csipegő leánysereggel, hogy folytassák álarcz alatt a táncziskolai akademiában még csak gyenge szálakkal szótt édes, titkos viszonyt, melyet az első bál — a leányélet ez epochalis eseménye — aztán már nem ritkán egész kötelekkel fűz össze az izgatott fantasia beteges ábrándja s rajongása — fájdalom, még sem oly szorosban, hogy abból 99 perczent rövid idő alatt ki ne bujjon. Tudom, magam is kibujtam néhányszor.

Helyesen cselekszi-e a nőegylet, hogy mindig csak bál-en-masqueot rendez? Helyesen bizony. Az ő kitzóttí czélja a jótékonyág: szegényügy; s mint nők bírnak anyyi érzékel, hogy belássák, miként a mai executió és giróterhes időkben a bal parék — hála Istennek — lejtárták magukat s így minél csekélyebb a kiadás az egyesekre, annál több a jövedelem nekik s czéljoknak; s végre is a nők természetében fekszik, hogy sohase mutassák magukat igazi oldalukról, hogy intriguáljanak, csevegenek s innen van az is, hogy álarczosbálban a masquirozottak legnagyobb

része mindig nő, a férfiak pedig csak mindennapi, az élet gondjai által reájok erőszakolt álarczukkal jelennek meg.

De szeretem a nőegylet ez álarczosbálját még azért is, mert ebben városunk egy régi szokása van fentartva. Volt ugyanis idő, a mikor Pécsen a farsang majd minden hetében volt álarczosbál s mindig találkoztott közőnség, ki mulatott. Hja, de ezek a régi időkbeli bálók szebbek, mulatságosabbak voltak, a masqueok élénkebben, szellemdusabban tudtak csevegni, mint a maiak — ezt hallom minden oldalról. Pedig nem úgy van. A ma álarczosbál épen olyan, mint volt 20—30 évvel ezelőtt, akkor is körben jártak, mint valami száraz-malomban, de még csak az irány sem változott meg; akkor is azzal beszéltek a masqueok, ki iránt érdeklődtek, azzal mulattak, ki nemcsak szellemességet várt, hanem ilyenl birt is, nem pedig kézzel fogható kértelmséggel kívánt brillirozni; szóval akkor is csak libából lett a lud. A különbség csak az, hogy azok, kik ez elenvetéseket teszik, ma már megöregedtek, (férfiakról beszélék; mert ezek s a lovak soha sem vénülnek, hanem csak öregednek) s így más szemmel nézik ők ma már az életet s annak örömeit is. — Ha nem hiszik el, ugy csak kérdezzék meg a fiatalokat, kiknek természetesen egyéb gondjuk is van, mint önökkel foglalkozni, mulatnak azok s elég élénk, elég

tása a művelt társadalom tevékenységének kiváló czélját képezte már rég, — s kell annál inkább képeznie a jelenben, — midőn az inficiál: talaj által nyújtott víz görösövi vizsgálata egy új élő világot s oly vegyi alkatrészeket tárt fel a szemléllő előtt, — melyek különösen a sűrűn lakott helyeken — azelőtt megfajthatlanek látszó veszélyes rályok, tömegesen pusztító járványoknak mintegy korlátlan előidézői voltak; — s sajnos — sok helyen még most is elég korlátlanul működhetnek.

A természet leplét feltörő tudomány intő szózata s a tényleg észlelt bajokból vont tapasztalat — az élet ezen legjobb mestere — azonban a nagyobb városokat már e téren is a „hélp your sélf.“ tudatára ébreszté s a városok népesedésével mindinkább inficiál: talajvizeket szolgáltató kutak használatát lehetőleg kerülvén, az ivóvíz szükséglet előteremtése s biztosítására rendkívüli költségek árán, nagy befektetéseket vittek keresztül.

Ekként létesültek a gőz jelen századában a folyók mentén s azokhoz közel a szűrt víz előállítására s annak a városokban lévő közkutak és magánházakba való bevezetésére a gőzgépek által kezelt nagyszerű berendezések.

Ámde a göröső ezen művekkel szemben is csak azt tüntette ki, hogy „mi törpe vagy te emberi kéz fáradságos alkotása, a természet által játszva teremtett eredményhez képest,“ — vagyis hogy mily hiányos a költséges fenntartást kivánó számos esélyeknek kített gőz-szűrők által elért előny — az erdőkoszoruzta bércek kebelében lévő egyszerű víz-szűrők útján a völgyekben kibugygyanó üde s kristálytisza vizel szemben.

Csodálható-e tehát, hogy marandandó jövőt biztosítani kívánó, fejlődni törekvő oly városok is, melyek folyó

vizek mentén fekszenek, a folyó víz felhasználására alapított költséges vezetékkel felhagyva, — a rómaiak által nyújtotta példát valósítják meg az által, hogy a távol fekvő erdős bércek forrásai vizét nagyszerű vizaratókba összegyűjtve, rendkívüli áldozatok árán városukba bevezetik, illetőleg ezt tenni törekcsenek.

Példa legyen erre Bécs, ahol már a 20 millión felüli költséget igénylő forrásvezeték megvan s Budapest, ahol a Dunavíz felhasználására alapított kitűnő szerkezeti vezetés által elért eredménynek közegészségi szempontból nem egészen megfelelő volta mindinkább hangosabbá s mondjuk ki — teljesen jogosultá teszi azon óhajt, mely a messze fekvő hegyek forrásvizének minél előbb lehető élvezetében áll; a minek elérhetésénél a lehető költségáldozat meghozatalában fukarkodni nem szabad — nem észszerű.

Városunk e tekintetben is mily szerencsés természeti helyzetben van!

A „Meesek“ mint egy szerető anya övedzi északról körül, megvédve a zord északi szél káros hatásától s nyújtva számos kincsein felül — emlőin — a forrásokon — a legtisztább üdítő italt.

Ezen forrásvizek egy részét a törökök jóval több mint száz évi uralkodásuk alatt fel tudták használni, miután azt a vár belsejébe s templomaik pitvarába földalatti vezetékeken juttatták el.

A törökök gondoskodásának s valóságuk parancsolta mosakodási szertartásuknak köszönhetjük tehát a jelenleg meglévő vízvezeték eredetét, sőt alig hibázunk, ha azt mondjuk, hogy ezen vezetékeken a török korszak s ezt hosszú időn át követő zavarok letűnte után e város circumspectus atyái nem sokat fáradoztak s csak a város terjedtével a vezetékek lettek meghosszabbítva.

Jó volt ez hosszú időn át így is, azonban az örökké munkálkodó természet s a vezetékben a vizgáz helyét messziszívag képzésével mindinkább elfoglalta, minek folytán majd az egyik, majd a másik uteza ébredt föl ama kiáltásra: „szomjazunk.“

Nem lehet! mondá ugyan a férfiak egy része, hisz itt a Meesek szőlő-hegyeivel!

Igen ám — de a háztartás anygylai hangos pörölésekkel s a hamupipókéék az üres kannák zörgésével türelhetlenek bizonyították a helyzetet.

Ily körülmények között ezen ephemer bajok orvoslásához tehát a város atyái mégis csak hozzáfogtak, kutszolták a hiba helyét, felturkáltatták az utcákat s ha sok jó rész szétbontása után szerencsésen megtaláltatták a beteg hely, egy pár helyi készítményű agyagesővel a Meesekforrás érvését ismét folyamatba tették.

Ámde ez nem orvoslás, hanem csak költséges kuruzslás volt; természetes tehát, hogy a vezeték örökös panasz tárgyát képezte, különösen nyáron, a midőn még sok helyen izzó uteza-kövezet alatt úgyszólván csak arasznyira elhelyezett esővek inkább fürdőszobába szolgáló vizet adtak.

Növekedett jogosultan a panasz akkor, a midőn a város a hegy felé terjeszkedvén, a magas utcához lakói messze lent lévő kutakhoz voltak kénytelenek fáradni s onnét megörbedve s tikkadva az Isten ezen áldását saját házukba is felvinni.

De hagyjuk félbe ezen elég szomorú vázlatot, megkivánja ezt a jelenlegi tanács buzgó működése, megkivánja azon eredmény, mely ezen kérdés megoldásának előkészítésénél már eddig elértett.

Örömmel kell teljes elismeréssel adóznunk a tanácsnak s e mellett még külön annak élén álló s a város minden tekintetbeni haladását előmozdítani

szellemesek azoknak az álarczosok, még ha egy árva szót sem szólnának.

No de hagyjuk ezt, hisz a nőgyelet báljáról akarok szólni, nem pedig moralizálni s masquejaink szellemessége mellett lándzsát törni; mert bárhogy csüröm-csavarom is a dolgot, hiába azok közé tartozom én is, kit már csak a garde de dameok s el-elvívte egy pártában felejtett, de még mindig nem reményvesztett szépség szólít meg, gyengéden s mégis elég érthetően biztatva, ne legyek oly bátoratlan, mert bizton remélhetem, hogy ez vagy az, kire ezelőtt vagy 20 évvel olykor oly epedve tekintettem s ki akkor szöbe sem állott velem, ma már kész kedvemért lerakni — az álarczot. Ezek az agglégénység első keserű lapdacsai.

Alig léptem az igen jól látogatott terembe — így nevezik persze a mi ingó s a nyaktörésig göröngyös színházi-parquettunkat, melyet a szinpad felé néhány vizözön előtti díszlet egészít ki — s a tarka-barka, zsi bongó s perpetuum mobileként körül mozgó sorokból azonnal két igen terjedelmes masque vitorlázott felém — illusion costumbl, ha jól emlékezem, épen a mosásból kikerült fehér függönybe voltak göngyölgetve — s a nálunk oly sokat mondó szavakkal szólítottak meg: „Ah, te is itt vagy; de hogy is ne, hisz mindenütt vagy, mindenbe beledugod orrodát.“ — Hölgyeim, úgy látszik ismernek? — „No de

hogyan!“ — „Oh akkor csodálom, hogy nem találak okosabb dolgot, mint velem foglalkozni; mert tudniok kellene, hogy az archeológiai tanulmányok sohasem tartoztak szenevélyeim közé.“ — De bocsánat itt léghuzam van, megyek bellebb. „Miert jösz oly későn“ — csiripelé fülembé egy kétes színű ágyterítőbe takart sodrófaalaku szende — „tudod, mennyire vágyódom társaságot után.“ — „Hogy ne tudnám, hisz tíz év óta ezzel fogadsz szép ismeretlen tisztalóm; de majd később, lásd ott az a kis magyar menyecske is hasonló vágyakat táplál, pedig nem szeretem a Finom Rózsikát, különösen, ha már másodsor özvegyek, s azért utból állok.“ Szerencsét próbálni kívánván, két sárgába öltözött csinos virágúr-leányhoz csatlakoztam s hogy behizelegjem magam, sárga liliomhoz hasonlítottam őket s kértem emlékül csak egy virágot. Az egyik azonban — ugylátszó tapasztaltabb, — zokon vette a sárga liliomot, s röviden azzal adta ki utamat, hogy oly ember számára, kinek feje virágzik, nálunk nincs virág. A dolog kissé disgustált, mert végre senki sem szereti, ha gyenge oldalát érintik. Visszavonultam azért a férfi csoportba s nyugodtan — s ez nem tulzás, mert bizony alig szólított már meg valaki — a bál megtekintésére fordíthattam figyelmemet.

Örömmel constatálhatom, hogy a nőgyelet még mindig nem veszette el vonzerejét;

a parquetet díszes közönség töltötte meg, tartitva a legszebb álarczokkal, nem ritkán elemes jelmezekben. S mégis nem épen szerencsésnek mondható a bál czime s az ennek alapul szolgáló „verseny-díj“ kiosztásának módozata, oly időben, a mikor a szavazásra oly rossz idők járnak. Ki látta azt: álarczokra szavazatni! Ez épen annyi, mint száiban macskát árulni. Rosszul választott reclam. De végre is menthető, hisz nőgyeletünk annyit rendezett, hogy valóban nem esoda, ha már-már kifogy a czimek- s képletekből. Rá is fog szoruli legközelebb realistikusabb tárgyakra, mint pl. „egy nőgyeleti választmányi gyűlés,“ némaképlet, miben mindenki beszél; „nőgyeleti karácsonyfa“ milyen ne legyen; „a szegények halálja,“ Zola szerint illusztrálva; „milyen a jó háziasszony,“ gyakorlati kép a háztartás köréből sat. sat. És mily könnyen megeshetett volna, hogy az egész szavazásból egy a főrendiház elleni gyenge demonstráció fejlődik, ha véletlenül Jericho egyik szép rózsája nyeri el a szépség vagy originálitás, sőt az elmésség díjját. Nőgyeletünknek hosszú évek során át annyi kerserves küzdelemmel kivívott jó hirne ebben a forrongó antisemitikus világban egy csapással véget érhetett volna — a város összes koldusai előtt. Az ilyen-né játszani nem tanácsos nőgyeletnek, ki reputációra valamit tart; ilyen coup de maitret megírás-kirozhatna egy Tisza Kálmán s azt hiszem

törekvő Aidinger polgármester láng-lelkű buzgalmának, kitarító s eddig mindig eredménydús működésének.

A megérdemelt elismerés nem tömjénezés, hanem kötelesség!

A vízvezeték ügye tehát megoldásra már előkészítve van, miután a város geológiai viszonyai ismertek s ennek útmutatása nyomán a Tettye bő forrására alapított nagyszabású vízvezeték tervezete s költségvetése elkészült, illetőleg a megépítésre br. Schwartz bécsi vállalkozó czég már ajánlatot is tett, sőt ezen tervezet s ajánlat felülvizsgálataival a kiküldött vízvezetéki bizottság helyes ajánlata folytán a közgyűlés részéről megbízott Wein János, fővárosi vízvezetéki igazgató, mint hazai el. ő szakértő a helyszínen teljesített vizsgálatai után véleményével elkészült s azt a város polgármesterének át is nyújtotta.

Oly közérdekű fontos tárgy ez, hogy mi a cél helyes megvalósítása szempontjából megbeszélés szükségese s t. olvasó közönségünk iránt tartozó figyelmeink folytán nem késettünk Wein János eme becses szakvéleményét lapunkban egész terjedelmében a következőkben közölni u. m.:

Szakvélemény.

Egy Pécs szab. kir. város vizellátására szolgáló vízvezeték felállítása tárgyában.

Nagys. Aidinger János Pécs, szab. kir. város polgármestere 1883. évi oct. 9-én 9517 sz. a kelt levele által felszólítottam, hogy Böckh János országos geológusnak nekem jelzett levéllel átszolgáltattott tanulmányai alapján mondjak véleményt arról, — mily módon lenne Pécs városa legcélszerűbben, egészséges és elegendő mennyiségű háztartási vízzel ellátható és különlegesen mondjak véleményt, — egy e tekintetben a bécsi báró Schvarcz féle építési vállalatotól Pécs városának benyújtott és szintén nekem átszolgáltattott tervezett készítségéről és ennek esetleges költségéről.

E kívánságnak eleget teendő, a rendelkezésemre adott Böckh-féle munkát és a báró

Schvarcz-féle tervezetet, valamint a polgármester úr ó nagyságával egyetértőleg Pécs városában az ide beválgó helyi körülményeket tanulmányoztam és ezek alapján a következő véleményre jutottam:

1. Pécs város vizellátását általában illetőleg.

A mint a Böckh-féle munkából de saját észlelésem által is meggyőződtem, Pécs városának a vizellátás tekintetéből a legszerencsésebb helyzete van, a mennyiben alig képzelhető szerencsésebb helyzet mint egy városé, melynek legmagasabb pontján — a Tettyén — oly jó és üde, eléggé bőséges forrás fakad, mint ezt Pécsét találjuk.

A Tettye forrásnak vize Skoff F. úr vegyelemzése szerint kifogástalan, a mennyiben 100,000 sulyrészt vízben 38.5 rész feloldott szilárd alkatrészt foglal magában; holott a tudomány mai állása szerint még 50 rész a 100,000-ben is megengedhető és még emellett is a víz felette keménynek nem tartatik. Megjegyzendő, hogy ezen szilárd alkatrészek között a főszerepet szénsavas mész: 28.9 és a szénsavas magnesia: 2.7 játsza, — a kénsvavas alkáliák pedig összesen 5 részzel, — alárendelt szerepet játszanak, pedig tapasztalásszerűleg a szénsavas alkáliát tartalmazó vizeknek adatik mindig előny a kénsvavasak előtt. Azon veszedelem, hogy a vízben tartalmazott mészek egy része vízkő alakjában a csövekben lerakodnék, egészen ki van zárva, mert ily lerakódás csak ott létesülhet, a hol a víz nyomás nélkül a szabad levegővel érintkezik és alkalma van szénsavának egy részét a levegőnek átadni. Ahol pedig a víz, mint a mi esetünkben, — folytonos nyomás alatt a levegőtől elzárva csövekben lejtetik, — ott a kő képzésre megkívánatós feltételek merőben hiányoznak.

A Tettye forrás vizének, — 11 és 12° Reaumur között található hőmértéke, — a közegészségi követelményeknek tökéletesen megfelel, mert ily hőmérték mellett a víz nehezen fog megfagyni télen, de nyáron is elég hűsítő és felmelegített emberi és állati testnek jobban megfelel, mint valami felette hideg forrásvíz.

A víz mennyiségét illetőleg én Nendtvich főmérnök úrral Pécsét létem alkalmával f. é. nov. 26-án 60 litert másodpercenként vagy 34 órai 1400 kbmtert mértem a városi malom zsilipjében. Böckh úr munkájában egy tapasztalt minimum 1874-ben csak 16 másodpercnyi litert vagyis 32 órai 1400 kbmtert adott volna, de ezen mérést Böckh úr maga is megbízhatatlannak jelzi. De föl-

téve is, hogy e forrás vízbősége különlegesen száraz években e mennyiségre lesüllyedt volna, akkor is a forrás kellőleg felnyitván, — miről később lesz alkalom bővebben írni, — a mostani állapotához képest tetemesen fog vízbőségében gyarapodni, úgy, hogy a Pécs városának szükséges 2000 napi kbmtr. víz még a legszárazabb időben is fedezve lesz; vizusdabb időben pedig ez többszörösen meghalladtatni fog. Pécs város területén a Csoronika- Bálics- Krumpli stb. völgyekben előforduló források a jövőben való tartaléknak igen jók, de most azok felhasználása nem ajánlható, egy részt azért, mert azokra szükség sincs és másrészt mert vizük keményebb és főleg kénsvavas meszet tartalmazó, azonkívül pedig fekvésük nem oly alkalmas mint a Tettye forrásé.

A város alatti lapályban előforduló forrásokra és talajvizekre Pécs városának háztartási víz szerzése tekintetéből valószínűleg soha sem lesz szüksége.

(Folyt. köv.)

Perczel Miklós főispán beszéde.

Megyénk főispánja a főrendiház szombati ülésében nagy tetszést aratott, úgy beltartalmára, mint formájára kitűnő beszédében mindenekelőtt a parlamenti situációról mondja el nézetét. E javaslat előbbi tárgyalása alkalmával is élénk részvét mutatózott. Most az eset ritkaságánál fogva is nem csökkent az érdeklődés. De az erős ellenzék, melylyel a javaslat a főrendiházban találkozott, ha csak abból nem, a mit sokan a sorok közt rejteni vélnek, magából a javaslatból bajos ki-magyarázni.

„Talán arra vezethető vissza, hogy a főrendiház multkori határozata a sajtó által élesen megtámadott. Nem tudom, lesz-e a közvélemény ily nyilvánulásának hatása; de erős meggyőződés, hogy az ellenzék nem térhet ki azon követelmények elől, melyek a főrendiháznak a törvényhozás többi tényezőivel szemben fennálló viszonyából erednek.

Oly országban, a hol a törvényhozás tényezőinek jogköre határozottan körvonalazva nincs, a törvényhozás factorainak kölcsönös méltányosság, sőt engedékenység elodázhatatlan kötelessége, melyet ha bármelyik el nem ismerne, esetleg a törvényhozatal szenvedne általa. A főrendeknek teljes joguk van elfogadni vagy elvetni a javaslatot; de azt is el kell ismerni, hogy e jog merev alkalmazását

sikerrel, ha egy a szavazás alkalmával minden főrendű mellé egy-egy — Judithot ültetne. A versenynek azonban volt mégis látszatja, ha nem is a maskeokban, úgy egyebekben. Észleltem ugyan, hogy az álarczok legtöbbször, különösen a dominók a „hallgatásban” versenyeztek egymással s ezen nincs mit csodálni, ha a dominó-játéokra gondolunk; egy sereg férfi pedig, kik csak álarczos feleségeik őrzésére voltak kirendelve, versenyben ásitoztak; néhány fiatal leányka azonban versenyben járta a és nyelvét s mondhatom szellemesen vagdalóztak s védekeztek némely fiatal urak verseny-gorombaságai ellen, de a legszembetűnőbb versenyt nyilvánította mégis a páholyközönség — az unalomban. Mondják, szörnyű mulatságos, úgy álarczosbál alkalmával páholyban ülni; pedig az elite ott foglalt helyet s csak úgy szánakozólag tekintett le az alattuk gomolygó tarka kis világra — s ez mégis mozgott.

Ott ült az egyik páholyban a a szép, sápadt asszony is, ki e báloknak egykor fényes csillaga volt; mennyi hidegség, részvétlenség ült arcán, mennyi keserű fájdalom sugárzott ki igéző szeméből, elmerengő látott a multon, mikor még ő is boldog volt — mert szeretett. Szerelmét eltemette s férjhez ment; gazdag akart lenni. Ott ült mellette — férje, kit nem szeret, szegény asszony most mindig álarczot visel. Mióta

férjhez ment nem láttam; nagyon megváltozott. Soká, soká néztem rá — mig gondolataimból elég kíméletlenül két boglya karesusági női álarcz riasztott fel. „Mit néz az a szép asszonyt, az már egy sem lesz a tied, mikor leánykorában sem kellett neki; itt a farsang, inkább láss hozzá s nőssülj meg, mert te sem leszesz ám már fiatalabb”. — „Az igaz — kedves hölgyeim — de okosabb s azért köszönöm a jó tanácsot.” — Leültem egy földszinti páholy elé, melyben két mama-álarcz versenyben szapult a világot. — Nézd csak kérlek — szól az egyik, — hogy fogdossa ez a „örökzöld” leányai számára az udvarlókat, pedig alig hiszem, hogy az idén is sikerüljön neki egyet lépre csalni.” — „Hát a jöjjönből — vágott közbe a másik — láttad-e, hogyan volt — kiöltöztetve a leánya, pedig nincs sok mutatni valója. — No iszen volt ott egyéb divat is — mond az első — az a sok selyemruha pedig csak olyan alantós hivatalnokok leányai s aztán abban a csárdásban, hogy ránczigálták egymást s ölegették izzadt kez-zel azokat a drága ruhákat, szinte észörnyű-ködtem. Különböznél hogy tetszett nekem ez az idei jogászbál?” — „No elég csinos volt; asszonyok nem voltak s a leányok legalább mulattak, sokat táncoltak, mert a fiuknak nem kellett a princípálisnékat ugráltatni. S az a bálelnök bizony csinos gyerek s annyit tánc-

zolt, ő is meg az egész jogászság, mint még soha; reggel már alig tudtak a lábukon állani. Disztve is szépen volt, de aztán mire való volt arra a baldachin, drága tánczendek és főlöleges cotillon-jelmre kidobni a pénzt, azt már nem tudom.” — „Kérlek, ne is beszélj erről az unalmas cotillonról, hisz tudod milyen táncosra szorult az én leányom; a mi időnkben is táncoltak cotillont, de akkor nem rendeztek olyan figurákat, hogy félórát kellett magyarázni, nem voltak olyan lakodalom vagy házibálba való figurák, mi mellett csak minden órában kerül egy-egy a sor.” „Ismered-e ezt a három egyforma masquet?” „Ismerem — X-ék” — hogy kacérkodnak, hogy hányják-venik magukat, pedig hiába, még sem látja senki csipkézett alsó ruhájukat.” „Ni-ni, ezek páholyban vannak, most már a világ nem soká áll.” — „Igaz-e, a mit Y-néra beszélnek, hogy férjhez megy? Azt hittem, több esze van.” — „Hogy evicz-kél az a szegény fiskális ott ama a vén lant körmei közt; ha tudná, hogy ez álarcz nélkül sem szebb.”

Egyik elhagyta s a másik felkapta a szót s Isten tudja még mit nem hallok, ha nem kezdik a verseny eredményét kihirdetni. Hogy a nőgyeletnek sok haszna lett volna ebből a versenyből, nem hiszem, mert napp, a mikor már több a sorsjegy mint a — bolond ember, nem lehet már ezzel üzletet

sem egyesek, sem pártok ki nem tűzhetik czélul. (Helyeslés.)

Méltóztassék tekintetbe venni a helyzetet: egyrészt állanak a korona tanácsosai, akik a javaslatot előterjesztették, a képviselőház, mely azt majdnem egyhangulag elfogadta, továbbá a főrendiháznak igen tekintélyes kisebbsége; más oldalról a főrendiháznak igen csekély többsége. Hogy mi legyen itt az eljárás, a méltóságos főrendek méltányosságára és háfaiságára bízom. (Helyeslés.)

Áttérve magára a tárgyra, ezt mondja a szónok: A politikai érettségnek bizonyítéka, hogy ezeket a kérdéseket, a melyek máshol mindenütt nagy hullámokat vertek, e ház a legnagyobb higgadsággal és mérsékkel tárgyalja. Erre a ház nagyérdemű egyházi tagjai adtak példát higgadt hangjukkal. Az elmondott beszédekben sok becses eszme, sok indok rejlik, melyeknek nagy részét mindenki aláírhatja. De a belőlük vont következtetések tekintetében eltértek a t. ellenzektől.

Elismerem, hogy minden intézkedés, mely a házassági viszonyra vonatkozik, gondos megfontolással érdemel; hogy a házasság ethikai intézmény, de éppen azért el nem ismerhetem azon következtetés helyességét, hogy akkor, midőn egy adott irányban való intézkedés szükséges, azt lehessen mondani, hogy ne tegyünk semmit.

A legtudományosabb dogmatico-politikai fejtegetések, bármily nagy legyen is becsük, ha azokat a gyakorlati életben érvényesíteni, ha azok corollariumát a gyakorlati életben felőlelni nem akarjuk, vagy nem tudjuk, pusztá speculációjá maradjanak. Ilyenekkel pedig politikát csinálni, kormányozni nem lehet.

De a doctrinák férfiai nálunk ép oly kevéssé jó polticusok, mint egyebütt. Ezekről mondja Macaulay, hogy a politika nem úgy készül mint a teóriák és syllogismusok, hogy a szoros következtetés csak logícának tulajdona, de a politikában annyira nem létezik, hogy hiába keresünk akár a multban, akár a jelenben oly országot, melynek intézményei mindenben megfelelnek a teóriának. A gyakorlati életben nem az a nagy bölcsesség uralkodik, amely képes megfejteni a legnagyobb teóriákat, hanem a kisebb, amely számba veszi a viszonyokat és azt teszi, amit tennie kell. (Helyeslés.)

Az állami mindenhatóság elleni kikelésnek nincs értelme. Nem egyéb egy nagy frázisnál. Mert voltaképen ki az állam? A complexum populi, a polgárok összessége, tehát az állam mi vagyunk. Az állam minden hatalomnak egyedüli forrása. A ki abban hatal-

csinálni s bizony még megérjük, hogy a sorsjegyek csak úgy lesznek elterjeszhetőek, ha a pékek minden öt zsemlye után egy sorsjeggyel kedveskednek vevőiknek, vagy ha minden sorsjegy hátlapja egyuttal váltóblankettnak is lesz használható; no de sőt azt hiszem, hogy a rendezőség e vállalatra sem fizetett rá, miután ennek megfelelőek voltak a jutalmak is; kétgarasos vásárfiak s a ki elnyerte, hamar zsebre dugta, ne hogy valaki meglássa.

Ezután kezdődött a táncz, mi az ily bállok mindig a legfőlölegesebb; először, mert a göröngyös padló nem tánczra való, másodsor, mert a közönségnek mindig csak egy kis — s mondhatom nem végig tajfel fődéke marad vissza; a többi pedig haza megy, vagy a restauratióban keres menedéket s üdülést a fáradalmak, vagy vereség után. Ki egy szép masque oldalán véletlenül nagyon echauffrozta magát, itt elég alkalom nyújtott neki magát lehűteni, mert a helyiség még ölnak is hideg volt; máskülönbön azonban Neusiedler kített magáért.

Száz szónak is egy a vége: — a czél el van érve, mert a nöegylet pénztára ismét néhány száz forintot könyvelt el — szegényei számára.

mat bir, az csak az államtól nyeri és csak mint annak megbizottja gyakorolhatja.

Talán azért, mert van felekezet, mely a házasságot szentségnek tartja, mert valamennyi felekezet vallási szertartásával összeköti, mert morális jelleggel bír, ebből azt következtetni, hogy az állam nem rendelkezhetik oly intézmény felett melynek szálai benyulnak a magán és a közéletbe, ez valóságos politikai ellenmondás. (Helyeslés.)

Az egyház szintén morális és politikai intézmény, mégis az állam teljhatalommal rendelkezik világi viszonyairól. Ideje lenne elismerni, hogy valamint állannak egyrészt semmi köze ahhoz, hogy ki mit hisz, nagyon is köze van ahhoz, hogy ki mit tesz. Az állam nem helyezkedhetik felekezeti álláspontra, egyenlő mértékkel köteles mérni minden polgárának.

Az államnak kötelessége minden jogot tisztelni, de ennek oly értelmezést adni, hogy az állam oly jogot is tartozék tisztelni, mely reá nézve megszünt hasznos lenni, sőt a mely káros is, az monstrositások, melyet követelni senkinek sem lehet. Az állam a jelen esetben igen az ellenkezőjét teszi a jogfosztásnak. E javaslat senkinek sem érinti jogát, ellenkezőleg jogot biztosít, óv, mert érvényesíteni iparkodik azon jogokat, melyeket az 1867. 11. t. cz. megadott.

De e törvényjavaslatnak, mely actualis értékkel bír, van igen nagy politikai jelentősége is. Az antisemita viszkete nálunk roszabb hóbotok is voltak már a világon, de füstbe mentek, megsemmisültek; de nem zárkózom el a világos tények előtt. A zsidó-kérdést senki sem tagadhatja, nem importálták, megteremtették a viszonyok. Ott a hol nagyobb számban élnek zsidók, élesebben jelentkezik, mert a társadalmi kérdés a megélhetés kérdésével is vegyül.

A szónok megemlíti, hogy a zsidók eddig sehol sem voltak képesek a teljes egyenlőséget elérni. Ennek oka a zsidók exclusivitása, de a főok a társadalom hibáiban, mulasztásaiban és igazságtalanságaiban rejlik. A zsidót páriává tette a keresztény társadalom, kilökte magából és megfosztotta a megélhetés minden tisztességes módjától (Ugy van! Ugy van!) Most mégis fölajdulunk, hogy az egy varázsütésre nem tud kibontakozni az ezredéves gyűlölségből. (Igaz! Igaz!)

A zsidókkal úgy vagyunk, mint Deák Ferencz mondta a pozsonyi országgyűlésen egy paraszt asszonyról, a ki keservesen panaszkodott a szomszédjának: Én nem tudom, ez a gyermek nem szeret engem pedig eleget verem. (Derűltség.) Hangoztatják, hogy a zsidóknak be kell olvadni a keresztény társadalomba; de ez ott még szükségesebb, a hol jelentékeny állást foglalnak már el a zsidók. A törvényjavaslat czélja tehát ebben a tekintetben is helyes és politikus. (Helyeslés.)

Azt mondják, hogy a nép nem akar ily intézkedést. Nekem is van alkalmam tudomást szereznem a nép véleményéről, de mondhatom, hogy az izgatás előtt ez véghetetlenül közönyös kérdés volt a nép előtt. (Ugy van.) Most mikor azt mondják a népnek, akarod-e védnek, menyednek a zsidót, bizonyosan azt feleli, hogy nem, de magára kell hagyni a népet és oly keveset fog törődni azzal mint eddig. (Ugy van.)

A javaslat intentióját teljesen helyeslem, de azt hiszem, hogy egyszerűen, rövidebben kevésbé offensiv alakban lehetett volna előterjeszteni. Pár soral lehetett volna a létező bajon segíteni. Ha például kimondta volna a javaslat, hogy a cultus disparitas nem házassági akadály és másodsor az 1868. LIII. t. cz. intézkedéseit kiterjesztette volna minden felekezetre. De minthogy ezen nézetem érvényesítésére nincs kilátás, elfogadom a javaslatot úgy, a mint van.

Végre azok nézetét czáfolja, a kik szerint e javaslattal becsempésztetik a polgári házasság az országba. Ha ezt kimutatják, ő szívesen hozzájárul az erre vonatkozó módosításhoz a részletes tárgyalás alkalmával. Mindezek alapján elfogadja a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául. (Helyeslés.)

E kitünő beszédet olvasniunk legnagyobb része már a fővárosi sajtó utján bizonyára ismeri, ennek daczára nem láttuk feleslegesnek ezt lapunk hasábjain is, habár kivonatosan megörökíteni annyival is inkább, mert meg vagyunk győződve, hogy e beszéd s az abban nyilatkozó szabadelvű felfogás tisztán ő méltósága egyéni nézetének és meggyőződésének k'folyását képezi.

A városteplom új festése.

(r.) Minden nemzet büszke remekművei s régiségeire. Ezt igazolják az országos muzeumok, a számtalan magángyűjtemények; e mellett tanuskodnak az archaeologok kutatásai, ásatásai s az építézet emlékeinek fentartása, kitaratozása, sőt nem ritkán egészben való megújítása — az ország költségén.

Városunknak is van néhány oly műemléke, mire méltóan büszkék lehetünk. Ilyen a székesegyház, melynek az eredeti stylusban való restaurálása éppen most van folyamatban, még hozzá oly szakértő kezekben, mi a legnagyobb garantiát nyújtja arra nézve, hogy a mű oly tökéletes lesz, mint ez csak lehetséges s így már most is minden pécsi önértézt gondol az időre, a mikor a vidéki előtt majd azzal dicsekedhetik: hogy Magyarországból legszébb temploma Pécsset van. Itt van továbbá a körházi kis mecset sugár minaretjével, minél eredetibb nincs az országban s a melyet Schmidt főépítészeti tanácsos, a hányszor Pécsre jön, megtekinteni el nem mulaszt.

Itt van végre a városteplom mecsetje az ő imponanságával, ritka merész boltíval, mi különben nemcsak építészeti tekintetben, hanem mint történelmi emlék — szomorú napok jelképe — is kiváló becsesül bir. —

És mit tettünk már e remekmű érdekében? Sokat bizony, csak hogy fájdalom, nem sok köszönet van benne. Az ország visszafoglalása utáni korszak magával hozta a mecsetnek keresztény templommá való átalakítását, de fájdalom — minden műérzek nélkül; hozzátoldottak egy sanctuariumot, egy idomtalan négyszögű tornyot s két oldalról melléképületet valóságos kaszárnyastyusban s ami ezéül még rontani való maradt rajta, azt befejezték a közel multban. A stylszerű renoválás czime alatt a külső falakat újra bevakoltatták, levették a sanctuariumról a tetőt s helyettesítették egy oda nem illő, formáiban kupolatövel, mely szerkezetében a nagy bolt tetőzetétől természetesen egészen elüt, az ablakokban meghagyták legnagyobb részét a régi fűkök téli ablakokat, minél különbet minden csak valamirevaló falusi templomban is találunk, az épület felső részét díszítették ugyan tetszős festéssel, majolikkal, valószínűleg csak azért, hogy az alsó rész meztelensége annál inkább szembetűnő legyen, a nyugati kápolna — mely az egész épület és piaci hátrányára áll ott — a helyett hogy elpusztították volna, szintén újra lett renoválva s hogy a sok zsebt és sarkot kiegyenlítették, húztak egyik saroktól a másikig lejtős területen téglafalakat, melyeken a nedvesség a vakolatot meg nem tűri — s ezekre állították aztán — az elég diszes vasrácsozatot.

Készséggel elismerem a renoválás tényleg nyilvánuló jóakaratot, valamint azt is elismerem, hogy az átalakítás folytán úgy a tér, mint az épület diszesebb lett, mint volt azelőtt, a hiba csak az, hogy a renoválás nem stylszerűen történt s a műlésnek meg nem felel.

De mindenek koronája már most a templom belső díszítése s kifestése, minél izléstelenebbet, s minden tekintetben elhibázottabbat még nem igen láttam. A falak körökörül sötét czezement-szinnel vannak kinevezelve, az ablakok és egyéb oltár fülkék pedig egy egyszerű ornament szalaggal bezseggve s ebben nyilvánul állítólag a bizanczi festészet. A hatást aztán még a butoratz is emeli s szinte fáj szemünknek e komor háttérrel egyetemben nézni azokat a durva barna gyónószekereket s a nyomban mellette elhelyezett, fehérre mázolt s tulságig megrakott

disztelen oltárokat, melyek még a legbarokkabb barát templomnak is becsületére válnának, nemkülönben a szintén hófehérre festett prédikáló székét.

Ennyi azonban elég a dekorációról, mert mindez még valóságos műizlés, a kupolában alkalmazott csoportképhez mérten. Sokat látam már életemben, de valósággal nem emlékezem, hogy a bonyhádi kath. templom festményének kivételével, — mind schablonszerű compositióra, mind kivitelre nézve — gyengéden fejezve ki magamat, szerencsétlenebb valamivel találkoztam volna; máskülönben még összhangzóbb elvető ítéletet sem hallottam, mint e festést illetőleg, mert még a koldusasszonyok is fejesóvával nézik e furcsa menyországot.

A csoportozat ugyanis menyországot ábrázol, csak hogy annak a megdicsőült menynei öröm s ihlettségnek nincs nyoma; az alakok majd egytől egyig torzképek félelemes arckifejezéssel, rosszul vannak rajzolva, mert legalább a távlatban valóságos nyomorok, kifecszomodott tagokkal, természetellenes dimenziók s conturekkel, képtelen állásban s oly színezéssel, mintha a ruházatot számukra zsbárusnál vették volna. Senki sem kívánhatja tőlem, hogy az egyes alakokat részletezve írjam le; de elvégre nincs is erre szükség, a mikor ezek elég toladóan önönmagukat kritizálják.

Tudnék ugyan az egész kép illusztrálására igen találó hasonlatot mondani, ha a tárgy nem volna sokkal komolyabb, minthogy azt a vallási érzés megsértése nélkül profánizálni lehetne; s végre is fájós érzés fogja el szívemet mindannyiszor, a hányszor eszembe jut e festés, mely minden silánysága mellett még azt is eredményezte, hogy a bámulandó merész vonalakban emelkedő kupola tökéletesen elvesztet s ma csak annyit mutat, mint minden közönséges boltív.

Minden vidéki, ki városunkban megfordul, a városteplomot is megszokta látogatni s a ki nem tette, azt ismerősei figyelmeztették, hogy e messze földön páratlan kupola megtekintését világrét el ne mulasztja. Ezentul ez valószínűleg másképp lesz s a vidékieket a templom látogatástól le fogják beszélni, ne hogy a templom belsejéről műizlésünk s műértelmünkre következtetve, guny tárgyává tegyenek s példabeszédekben rájuk szóljanak, mint pl. a muccsakra. Ez röviden összefoglalva az általános kritika eredménye s mint értesültem, a bemészélésre való gyűjtés megkezdése már is tervezve volt, de fájdalom — abban maradt. Pedig több is veszett Mohácsnál.

Nem zárhatom azonban soraimat anélkül, hogy ne szóljak arról is, mi az oka s kit illet mindezért a felelősség. Oka első sorban a lokalpatriotizmus, mi nálunk már valóságos mániává fokozódott. Az idegen csak „jött ment” s legyen bármily eszes tehetségese ember, szava nem bír nyomattal. Ha valahol egy állás betöltendő, nem az a kérdés, bir-e az illető elég kvalifikációval az állás betöltésére, hanem az, hogy „pécsi”-e a pályázó. Ez eset forgott fenn ez alkalommal is. Nem azt kutatták, vajjon ez a fiatal ember bevégezte-e már tanulmányait, dolgozott-e már ez irányban mellett mesterek vezetésével, megkísérlette-e már tehetségét a gyakorlatban, önállóan érvényesíteni, mert nagy különbség van a között, vázsonon, egyenes falon és rendkívül magas boltívben festeni; hanem elég volt tudniok, hogy pécsi s a festészeti pályára lépett, tehát minden habozás nélkül rábízták oly munkát, mivel megbirkózni, tán még tíz év múlva is elég korán lett volna. Másodszor kárhözhatóan kell azt a divatba vett eljárást, hogy sokba kapunk bele, anélkül hogy elegendő anyagi erővel rendelkezzenek. Így történt ez a templom külső renoválásakor is. Gyönyörű terv volt annak idején a polgármester ur kezében, de hasztalan volt erőlködése, a mikor jelszónak kimondatott az „olcsóság.” Hát ha a munka előre nem látott esetek következtében költség-többletet igényel, mennyi akkor a beszéd, a gyanúsítás! — S így volt ez most

is. Alig gyűjtöttek össze egy pár száz forintot s már is bele kellett kezdeni a festésbe. Hogy lehet-e 1000—1500 frrtal egy templomot, milyen a városteplom, egy kifesteni, hogy a miatt ne legyen oka a városnak magát szégyenlenie, arra az illető ki a gyűjtést vezette s az egészben intézkedett, nem gondolt; csak festeni, még hozzá minél hamarabb s minél rövidebb időben, a többi mind mellékes dolog. Én tehát első sorban nem a fiatal festést okozom, ki elég tehetségese, de ily nagyszabású művek művészi kivételére egyáltalában gyakorlattal nem bír s nem is bírhat, hanem okozom azokat, kik protegáltak — mivel bizony százezreket többet ártottak neki, mint használtak — s e munkával oly könnyelműen megbízták, annélkül, hogy erre nézve illetékes szakemberek ítéletét előbb meghallgatták volna. Az eredmény im megvan. Bár szolgálna a jövőre intó például.

Mindazonáltal, hogy a templom kifestési költsége nem a városi pénztárt terheli, hanem gyűjtés eredménye, mégis ajánlom ez ügyet a képviselőtestület figyelmébe. A város a patronus s így nem lehet rá nézve közönyös, mi történik saját templomában.

H i r e k.

A pécsi casino tisztújító közgyűlését f. hó 13-án délután tartotta meg, a nálunk már szokásá vált, csekély érdeklődés mellett. Az egyesületi elnök távollétében Rath Mátyas alelnök röviden időzöltte a közgyűlést, azt megnyitja s az egylet pecsétjét átadva, tisztársai s a maga-, valamint a választmány nevében köszönetet mond, tanusított bizalmért és felhívja a közgyűlést, hogy az ülés vezetésére az alapszabályok értelmében körelnök s jegyző választassék. Körelnökké idb. Krasznay Mihály, jegyzővé Benyovszky Manó urak megválasztatván, a tisztújítás következő eredménytel ejtettem meg: Elnök lett Jézsenszky Ferencz, alelnök Rath Mátyas, igazgató Kisfaludy Imre, jegyző Benyovszky Manó, ügyész Blauhorn Lajos, Számvevő Preusz Adolf, pénztárnok Nagy Jenő, könyvtárnok: Bolgár Kálmán és Obermayer Géza mindannyian közfelkiáltás utján, egyhangulag. A 25 tagból álló választmány megválasztása szavazat lapok utján történt. Hefner József, Dr. Bors Emil és Visy Pál urakból alakult szavazatszedő bizottságnál beadott összesen 26 szavazat, megválasztottak: Aidinger János, Rásky Mihály, Lechner Antal, Dr. Koharits Károly, Fekete Mihály, Bánfay Simon, Erreth János, Maletér Reszö, Danitz Antal, Littke József, idb. Krasznay Mihály, Dr. Hölbling Miksa, Littke János, Lechner József, Salamon József, Dr. Szeredy József, Blauhorn Antal, Ferenczy István, Schapinger Joachim, Fridler Ferencz, Br. Majtényi József, Paxi Károly, Pokorny Hermann, Verböczy István, Zsolnay György. — Az ideai casinóból február 16-án határozatot megtartani, melynek rendezésére az igazgató elnökléte alatt, az egyleti jegyző, Blauhorn Lajos, Visy Pál, Dr. Krasznay Jenő, Dr. Krasznay Miklós, ifj. Krasznay Mihály, Dr. Toldy Béla, Ország Lajos, Zsolnay Miklós urak kérétek föl. A szavazás eredményének kihirdetése után a közgyűlés feloszlott.

Jogászbál. A pécsi püsp. jogacademia polgársága e hó 12-én tartotta meg a „Hattyu” termeiben farsangunk első tánczvigalmát, a jogászbált. Minden egyéb dicséret helyett csak azt emlíjük föl, hogy az ideai bál nemcsak hasonló sikerrel sorakozott az eddigiekhez, hanem azokat némely tekintetben felül is multa. Így a terem díszítése mindenkit meglepett. — Rózsa színű alapja kedves világitást adott az arcoknak, s a nagy mennyiségben felhalmozott, izlésesen összeállított kerti-növényzet kellemes nyugpontja volt a pazar kiállítás nézésében elfáradt szemnek. A falakon legfinomabb kristály-tükrök sokszorozták a tömött terem nagy közönségét s a légszesz csillogó lángjait. A bálanya Szily Jézsenszky Ilona leányával Boriska kisasszonnyal kevéssel 9 óra

után érkezett s a bejárat alatt a rendezőség által fogadtatván, a zenekarok játéka mellett vonult be a terembe, a számára elkészített izléses mennyezet alá. Itt átadattak neki a számára Triestben készítettet gyönyörű csokrok s nemkülönben meglepő szép tánczrendek. Csak ezután kezdett a nagy közönség gyülekezni s 10 óra felé egy tekintet a megtelet terembe árról győzött meg, hogy ily válogatott elegans közönség ritka mulatságon látható. A díszes hölgykoszoru névsorát jövő számunkban egész terjedelmében hozzuk. Végül dicséret illeti a rendezőséget, hogy az idén visszatért eddigi zenekarához s a városi zenekart szerződtette. Ez alkalommal meggyőződhetett mindenki egyleti zenekarunk előnyeiről, mert akkora teremben, mint a „Hattyu” elég egy 18 tagból álló zenekar; a nagyobb ott sikeitő zajt csap, mely nem illik egy elite-bál keretébe. Bebizonyult az is, hogy zenészeink igen szorgalmasan is tudnak játszani, ha karmesterük oly zenész, mint Löhr Willi, ki mindent elkövetett, hogy a zenekart a legelőnyösebb oldalról mutassa be. Az általa szerzett s a bizottságnak ajánlott „Jogászbál” rezgő szinten tetszés aratot, nemkülönben Borovits K. p. ü. tanácsos által szerzett „Appellata” gyorspolka. A bál r. 6 ó. tartott.

A pécsi izraelita hitközség képviselő testülete vasárnap tartá alakuló közgyűlését. Megválasztottak: elnöknek Justus Lipót, alelnöknek Grünhuth Ignác ügyvéd. Az előjáróság tagjai lettek: Trenschiner J. W. Krausz Benő, Engel József, Dr. Löwy Lipó, Markus David, Fischer Mór, Hesser Gerson, Steiner Lipót, Stern Mór, Weiller János, Stern Károly ügyvéd, és Hass Hermann.

Tánczvigalom. A baranyamegyei hadastánj egylet szombaton jól sikerült tánczvigalmat rendezett a „Scholtz”-féle helyiségben. A katonai zenekar közreműködése mellett vigan tánczoltak derék, kiérdemült harcossaink, hajnalig áldozva Terpsychore istenasszonnyak. A mulatság igen feszletlen volt s bizonyra sokáig emlékekben fog maradni a jelenvoltaknál.

Döntvények képviselő választási ügyekben. A kir. kuria, mint főlebbezési hatóság, az elmúlt év utolsó negyedében a jogosultságot kérő felek főlebbevitale folytán 460 választói jogosultság kérdésében döntött. Fontosabb kijelentései a következők: 1. Az 1874: 33. t. cz. 14. §-a nem követeli meg, hogy a birtoka után szavazó valóságos birtokosa is legyen az ingatlanok; elég, ha k'imutatja, hogy e birtok adóját ő fizeti. 2. Nyugdíjazott tanítók és nyugdíjazott lelkészek a 9. § alapján nem szavazhatnak. 3. Nagykoru gyermekkel való közös birtoklás, habár az leánygyermek is, a 3. 4. és 6. § alapján az apa részéről választási jog kérdésének alapja nem lehet; a gyermek kiskorúságát kétség esetén maga a folyamodó tartozik kimutatni. 4. Gulyasok és kondások kétségkívül cselédek lévén a 10. § tiltalma ellenére, ha különben választók lehetnének, a jegyzékbe föl nem vehetők. 5. Katasteri járási becselő e minősége alapján nem szavazhat.

Felolvasás. A pécsi kath. legényegyletben, f. hó 13-án dr. Kaufman Ernő a „Rorárszati Lapok” tudós szerkesztője igen érdekes és tanulságos felolvasást tartott a magyarországi kigyófajokról. Élénk színekkel esztelte azok életmódját születésüktől egész elhalálásukig. Leírta, hogy miáltal ismerhetők fel a nemleges kigyók, a mérgektől, s hogy ez utóbbiak is csak azon esetben támadják meg az embert, ha már máséért nem védhetik magokat. A mérges kigyó m. rása, mérge, mint ez a tudós felolvasó egy oda elevenen hozott házi nyulon megmutatta, halált okoz a legtöbb esetben. A házi nyul, melynek bőre alá, a tudós orvos egy kevés kigyó mérget injiciált, 35 perc alatt kiadta páráját. Nyáron, egy ily kis állaton, a mérges kigyó marása után pár percre már beáll az elhalás. Nagy érdeklődéssel mutatta be a tudós orvos hogy mily hasznuk van egyes nem mérges fajtájú kigyóknak, melyek jobban mint bármely macska, pusztítják az egereket, s innen következtetve, nem helyeselte azoknak tetteit, kik oly helyeken, mint egyebek kö-

zött a mi vidékünk is, a hol mérges kigyók egyáltalán nincsenek, a kigyókat agyonverik. A tudós orvos ugyan ezen alkalommal, saját kigyó-gyűjteményéből, több igen szép példányt mutatott be az igen szép számmal jelen volt hallgatóságának. A felolvasás után az egylet elnöke az egylet és a nagyszámmal jelen volt vendégek nevében meleg szavakban köszönte meg az elejétől egész végig nagy figyelemmel hallgatott felolvasást. A lelkes éljenzések után a tudós felolvasó ur szíves volt megígérni, hogy jövő télen a rovarokról fog felolvasást tartani. Mit halás köszönettel vett tudomásul az egylet.

Botrány az alarczos hálban. Több oldalról figyelmeztettek arra, hogy egy orvos-ságos üveg alatt rejtőzködő alarczos botrányos orvosi vénnyek osztogatott a közönség között. E tény nem akarjuk bővebben commentálni, csak annyit óhajunk megjegyezni, hogy igen helyesen cselekedett volna a rendőrség, ha közelbélésével az ilyes botrányt megakadályozta volna. Különböleg legyen az illetőnek büntetése, hogy a jelenlévő közönség általános megbotránkozását és egyhangú kárhoztató ítéletét vonta magára.

Talált hulla. Bakonyán e hó 13-án éjjel a hid alatt egy 26—28 éves ismeretlen férfi hullája találtatott. A halál oka kiderítve nincs, a csendőrség nyomozza.

Községi választás. A f. hó 14-én keresztül vitt községi előjárósági választásnál, megválasztottak: bírónak Sziebert János általános tiszteletben álló polgártársunk; másodbíró lett Schneider Henrik; esküdtek: Neidhardt József, Fikán János, Kászdorf Gáspár, Schäffer András, Schubert Ferencz, Morschhauser Vilmos, Kász Ignác és Kászdorf János.

Budapesti postalopás. Budapesti rendőrségnek eddig nem sikerült a tettest kézrekeríteni; a nyomozás a legszelebb irányban megindult, és így egyik nyom Pécs felé is irányítá a rendőrség figyelmét, de, amint értesülünk, ez a nyom is téves volt.

A Batthyányi-Rosenberg párbaj. E párbaj-ügyet e hó 22-én fogják tárgyalni Temesváron, valószínűleg a megyéhez nagytermében. Az érdeklődés az ügy iránt óriási. Dr. Rosenberg Gyula ellen a temesvári törvényszéknek mult hó 22-én hozott vádhatározata szerint Rosenberg a büntetőtörvénykönyv 293. §-ának 3. pontjába ütköző bűncselekmény miatt helyezték véd alá, ellenben Darányi Jenő, Damaszkín Arzén, Gulácsy Kálmán és Posch Gyula segédekkel szemben a bünvádi eljárás megszüntették s nevezettek gróf Batthyány Zsigmonddal együtt tanuként fognak szerepelni a szomorú ügyben.

Lakodalom helyett temetés. Duna-szekcsői lakos Teibert István, 23 éves kőműves, a duna-szekcsői fiatal iparosok példányképe a napokban egybekelési ünnepélyét akarta megtartani. A sors azonban nem úgy határozta. Nevezett fiatal ember atyjával e hó 4-én bizonyos K. polgárnál kutató ástak, a fiatal ember a kutban volt s midőn a téglákat a kutba eresztetni akarták, egy a nagysajtából kiesett s a kő a szegény fiatal ember föltűdése esett, ki azonnal elájult és másnap este nagy kínok közt meghalt. Szülei — kiknek ő egyetlen fiuk volt — és menyasszonya vigasztalhatlanok. A temetés igazán nagyszerű volt, számtalan koszorú ékítette a koporsót, 2000 embernél több kísérte a gyászmenetet. Nyugodjék békében!

Mohácsról írják. A mi csaknem hihetetlen, de igaz. Mióta városunkban a rendőri felügyelet a csendőrök kezében van, az a sok napenkénti kihágás, gyilkosság, rablás, esteli és éjjeli ordítás, lövöldözés úgy megszűnt, hogy az ember kétkedik a valón s úgy tetszik, hogy a még fülünkbe csengő láрма, a gyilkosok istenkáromlása, a meggyilkoltak fájdalmas nyöszörgése nem is némult el végképen, de minél lelebb megyünk az új érbe, annál távolabb esnek a vért megfagyasztó események híreinek fülünkbe csengései s hiszszük, hogy meg is fognak szünni

egészen; hiszszük, hogy a bűn ösvényén széledgők, ha lelkiismeretük szavatól nem, az igazság büntető kezétől félve, visszatérnek a becsület útjára s tiszteletben fogják tartani embertársaik életét és vagyonát.

A szökőév haszna. Az a körülmény, hogy az 1884-ik évek 366 napja van, az állami pénztáraknak igen érezhető költség-többletet okoz. A francia állami kincstár e kiadási többletet szép compensatiót nyer a fogyasztási adóknak, melyek révén az év 366-ik napjára 4.993.000 frank, tehát közel öt milliónyi rendkívüli bevétel van előirányozva.

Szerencsétlenség. E hó 9-én Klieh Antal somberei lakos még néhány földije társaságában Baarba menvén, egy pinceszéln kelletlenül többet ivott; a pinceszéln elhagyván, az e mellett levő körülbelül félőles partról lezuhant és ennek folytán megsérült. A sérült egy közellevő istállóba vitték, hol reggel halva találták. Ugy látszik a szerencsétlen a zuhanás folytán támadt rázkódás következtében gutaütést szenvedvén, ez vetett véget életének.

Névjegyzéke

azon jötevőknek, kik a pécsi szegények számára adakozásuk által magukat az 1884. új évi üdvözlésektől felmenteni óhajtották.

(Folytatás.)

Müllerherr Alajos „Aranyhajó” vendéglős ivén: Mühlherr Alajos 2 fr.

Összesen: 2 frt

Eizer János kereskedő ivén: B. Majtényi József 2 frt, Özv. Cseh Antalné 5 frt, B. Majtényi Józsefné 5 frt, Valentin K. Eiser János 1—1 frt.

Összesen: 14 frt

Deleva Vilmos jegyző ivén: Ruvald Alajos 1 frt, Guttmann Joáchim szerkesztő 3 frt, Deleva Vilmos és neje 2 frt, Mäyerhoffer Antal 1 frt, Taray Andor 10 frt.

Összesen: 17 frt.

Mendlik Ágoston plebános ivén: Mendlik Ágoston 2 frt, Budai Flóra asszonyság 1 frt, Harter István 3 frt, Höbling Czirer Mária urnő, Höbling Jézsenszky Terka urnő 1—1 frt, Höbling Viktor 2 frt, Kammerer Höbling Tekla urnő 1 frt, Zirczies háza 10 frt, Vésey Reszóné urnő, Höbling Julia urnő 2—2 frt, Berecz József t. kanonok 1 frt, Koronay urnő 2 frt, Neumaun örnagy családja, Spies Imréné urnő 1—1 frt, Khál József plebános 2 frt, Held Gusztáv 1 frt, Özv. Országh Lajosné urnő 4 frt, Hajnik János 1 frt.

Összesen: 36 frt.

Ratkovics Ferencz városi biz. tag ivén: Ratkovics Ferencz 1 frt, Hamerli Mihály 50 kr., Kovácsits József, Kovácsits János, Kovácsits Antal, 1—1 frt.

Összesen: 4 frt 50 kr.

Neusiedler József vendéglős ivén: Neusiedler József 1 frt.

Összesen: 1 frt.

Matros János kereskedő ivén: Matros János 50 kr.

Összesen: 50 kr.

Nagy Gusztáv kereskedő ivén: Nagy Gusztáv 50 kr.

Összesen: 50 kr.

Zsolnay Vilmos nagygyáros ivén: Zsolnay Vilmos 10 frt.

Összesen: 10 frt.

Weidinger Nándor könyvkereskedő ivén: Tallián Károly, Tallián Károlyné, Weidinger Nándor, Domján Izidor 1—1 frt, Meyer Nándor 3 frt.

Összesen: 7 frt.

Rásky Mihály kir. járásbíró ivén: Asztalos János 2 frt, Rásky Mihály 1 frt.

Összesen: 3 frt.

Rausch József ivén: Rausch József 1 frt.

Összesen: 1 frt.

Zádrila Vilmos vendéglős ivén: Zádrila Vilmos, Hummel József 50—50 kr.

Összesen: 1 frt.

„P é c s” szerkesztősége ivén: Fekete Mihály 2 frt.

Összesen: 2 frt.

Radoslja y Mátys ivén: Laug Lajos vendéglős 50 kr.

Összesen: 50 kr.

Sillay József vendéglős ivén: Sillay József, Márko János 1—1 frt.

Összesen: 2 frt.

Bedő Károly kávéháztulajdonos ivén: Bedő Károly 5 frt.

Összesen: 5 frt.

Vasúti mérnöki hivatal ivén: Zeis 1 frt.

Összesen: 1 frt.

(Folyt. köv.)

Törvényszéki csarnok.

A pécsi kir ügyészségnek, az eszéki vasuti hid leszakadása tárgyában folyamatba tett bünvizsgálatra vonatkozólag, a pécsi kir. törvényszékhez beadott vádindítványa.

(Folytatás.)

Francisi hullája Eszéken sept. hó 24-én, Balla Antal és Jakab Ferencz huszárok hullái octóber hó 3-án Vukováron boncoltattak. A többi hullák a boncolás melloz-tével orvosrendőri szemle után eltemetettek.

E 28 áldozaton kívül egy huszár sulyos, 16 pedig s néhány hidmunkás könnyebb sérülést szenvedett. A sulyosan sérült huszár a katonai kórházba szállítatott.

A hid leszakadása következtében ezen át a forgalom lehetetlenné vált, szükséges volt tehát intézkedni az iránt is, hogy a közlekedés háborítatlanul továbbra fentartassék. Minthogy a távirati összeköttetés szintén megszakadt, az állomás-főnök küldöncz által értesítette a dárдай állomás-főnököt a történetéről, ki azonban már megtudván a szerencsétlenséget önmaga intézkedett az iránt, hogy a Villány felől jövő 102. számú vonat a drávai hidig tolatassék. Azután a közeli őrház rendeztetett be ideiglenesen először csak személy- később a teher forgalom közvetítésére is.

III. Előzmények. Veszélyes jelenések, óvintézkedések.

Azon veszélyek, melyek valamely hidnak biztonságát fenyegethetik, kétfélék, t. i. vagy belsők, önmagukban rejlők, vagy pedig külsők, a hidszerkezeten kívül levők.

A hibban rejlő hibák, melyek minden egyéb speciális külbeketés nélkül veszélyeztetik a műtárgy biztonságát, vagy már magában a szerkezet minőségében rejlenek, vagy pedig abban keresendők, ha vajjon a műtárgy felállításához alkalmas anyagszerek használtak-e fel?

Jelen esetünkben a szakértők is kimondják, hogy a Howe-féle rendszer, mely szerint a drávai hid épült, önmagában helyes alapon nyugszik, a szerkezeti tervezet megfelelő, s minden igényeket kielégítő, a hid építési-rendszerében tehát veszélyt alig kereshetünk.

A felhasznált anyagszerekre nézve minde-nek előtt fel kell tételünk, hogy a hid eredetileg teljesen ép fából készült szerkezetű birt. Ha figyelembe vesszük, hogy a hídfelegyelő utasítva volt kiválólag arra irányozni figyelmét ha vajjon a faszerkezet anyaga nem hibásodott-e meg? hogy továbbá az utolsó 10 hó alatt a hidszerkezet egy fél részénél több cseréltetett ki, hogy e címen 1881- és 82-ben a kiadásokra az elő-irányzott összeget 6000 frtal meghaladó költség fordítottat, egész határozottsággal állíthatjuk, hogy a vasutársulat közegeli lelkiismeretesen teljesítették a hídfelegyelő iránt kötelességeiket, s habár a szemlék adatai szerint kétségtelen, hogy a szerkezeti fa egy része nem volt hibátlan, mert a felső örgerendák törési lapjaikon többé kevésbé korhadtnak találtattak, de ugyancsak a szemle jegyzőkönyvek azt is bizonyítják, hogy az alsó örgerendák fái, a járom feltett része, — a czölöpök, teljesen egészségesek voltak. Kivülről ható erőknél kellett tehát lenni azoknak, melyek a hid biztonságát veszélyeztették, s végül a sajnos catastrophát elő-idézték.

A veszélyt sejtethető körülmények melyek a szerencsétlenséget megelőzőleg mutatkoztak a következők:

1. Az első és fő veszély a Dráva áradásában keresendő és található fel. Az áradás már önmagában és kapcsolatban a lefolyási sebesség fokozásával oly tényező, mely a fölébe helyezett műépítményeket veszélyezteti, s szükségessé teszi, hogy a megfelelő óvintézkedések idején megtéssenek.

Megérintve azt, hogy a Dráva sempontja 80.77 a tenger színe felett, és hogy a hid talpfa magassága 90.77 mig a folyam meder

mélysége az 1881- és 82. évi mederpuhatások szerint a hatodik járamnál átlag. és eltekintve a fővényes és iszapos talaj némi változásaitól, 79-re tehető, sőt az 1882. évi augusztus hó 26-án eszközölt mélységmérés alkalmával 79.80 volt, — a vizsgálat a szeptemberi áradásra vonatkozólag következő adatokat nyújt:

A felső Dráván az áradás már szeptember hó 11-e táján kezdődött, mégis Eszéken a víz még szeptember 16-án csak 82.04-en állott, az áradás pedig először 18-án köszöntött be, mikor is 34 méterrel emelkedett, rohamosan nagyobodott 20 és 21-re, sőt még 22-re is, a midőn a sebesség is a legnagyobb fokát érte el; de ekkor már felülről apadás jelezte, és 24-ről 25-re már Eszéken is 01 cm. apadás észleltetett.

2. Az áradás következménye volt egy oly speciális körülmény, mely a hidra névze szintén veszélyeztethetőnek volt tekinthető, s ez a víz folyamirányának rögtönös és váratlan megváltozása, áthelyezkedése az északi jobb part mellől a balpart felé, épen a VI-ik járom irányába, a mint ez még a 23-án délután megtartott szemle alkalmával is észleltetett. Ebből általános medvérváltoztatásra lehetett következtetni, mi azonban be nem következett, mert a folyam már október 1-re előbbi irányába tért vissza.

3. A vízár nagy tuskókat, gerendákat sőt egész fatörzseket oly mennyiségben sodort magával, hogy azok, ha a hid jármaira nyomtatnak, azokat elszakítással fenyegették.

4. E három tényező kétszeresen veszélyes volt a régi vasuti hidra ennek sajátlagos helyzeténél fogva; ugyanis: közvetlen fölötté volt épülőfélben az új hid, melynek tengelye az északi oldalon 30 méterrel fölébb volt ugyan, de a balparton egészen a régi hid tengelyébe vágván míg a III pillér a víz sodrárt éppen a tőle alig 18 méternyi távolságban lévő VI. járom felé terelte, addig a pillér körüli munkálványok a víz lefolyását akadályozták, sőt ideiglenes gyengébb szerkezetű alkotmányok lévén, esetleges összeomlásuk által is elszakítás veszélyével fenyegették a régi vasuti hidat. De mintegy 100

méterrel fölébb állott az államut hidja is, melynek jármái már szeptember 20-án szintén inogtak, felül volt tehát, hogy ha ezen hid leszakadni talál, a vasuti hidat is elszakítja.

5. E helyzet kifolyása volt még az is, hogy az árvíz hozta törzsek, ágak, tuskók stb. az épülőfélben lévő új hid III-ik pillérje és a parti öblözet közt szeptember 21-re megtorlódván, fennakadtak, minek következtében még egy részt a folyam sodrában erős duzzadás idéztetett elő, másrészt a szabad lefolyásában gátolt víztömög tetemes része a torlasz alatt kénytelenítve lefolyást keresni, a hidat álamosással fenyegette.

(Folyt. köv.)

Piacz.

Pécs, 1884 január 12 én

E héten az üzlet kis felegyenesedéssel kezdődött ugyan, de az irány csakhamar a kalföldi tudósítások következtében tökéletes süllyedést tapasztalt.

Buzában alig említésre méltó a forgalom, mivel a nagyszámú ajánlatok szemben a fogyasztók, tartózkodók és kivételről szó sem lehet, mert az orosz búzával semmiképp sem versenyezhetünk.

Határidői árak is lanyhák és süllyedők. Más áruosztályokban nincsen forgalom.

Helyi árak:

Buza minőség szerint	8 frt	—	król 9.25-ig.
Rozs	7	30	
Kétszeres	7	80	
Árpa	6	—	6.80
Zab	6	30	6.50
Kukoricza	6	—	6.50
Borsó	8	—	
Kendermag	15	—	

Budapesti értéktőzsde.

Koritz Antal és társa budapesti bank- és váltó-üzlet heti jelentése.

Jan. 11.

Az új esztendő a tőzsdére nézve kedvező auspiciumok közt indult meg, mert a lefolyt héten rég nem tapasztalt hausseirányzat uralkodott. A spekulatív örömmel ragadta meg az alkalmat, a helyzet kiaknázására és szívesen esztakolozott a hasnesarmathoz, a melyet oly régóta nélkülözött. Így történt, hogy a mozgalom a főjatekpapiroknál 10—12 frtra menő emelkedést, a járadékoknál és más állampapiroknál pedig jelentékeny javulást eredményezett. A kedvezőbb irányzatot ezáltal nem annyira politikai, mint in-

kább pénzügyi okok idézték elő. Szó volt a hitelintézeti csoport egy finansziális műveletéről, a budapesti vasut elsőbbségének piacra való hozataláról, enlegettek a konverziót is, bár nem igen adtak e hírek hitelt és végül a papír járadéknak sikerült elhelyezése szintén buzdítólag hatott. Mindeneknél azonban nagyobb befolyása volt a bőséges pénzállásnak. A januári szerénybevitálás következményei ezáltal nem maradtak el és különösen az elhelyezési papirok igen jó keresletnek örvendenek. Kitént ez, mint értették, az állampapiroknál, zálogleveleknél és elsőbbségknél.

A hét utolsó napjain reactio állott be és az árfolyamok hanyatlottak legmagasabb álláspontjukról. Ennek oka egyrészt a hausse követni szokott nyerelemény-realizációk voltak, másrészt a főrendiházi vitára való készülődések is befolyásolták a tőzsdét.

Mindazonáltal a mult héthez képest a tőzsde tetemes áremelkedéssel zárul.

A fontosabb papirok árváltozása kiténtük az alantli táblázathól:	Decz.	Jan.
magyar hitelrészvény	294.75	301.75
oszt. hitelrészvény	295.80	303.20
4% magy. aranyj. árad.	88.65	88.80
6% magy. aranyj. árad.	120.35	120.75
5% magy. papírj. árad.	86.10	86.40
oszt. magy. államvasut	321.75	324.—
magy. leszám. bank	87.75	88.25
magy. díjsorsjegy	113.—	113.—
tiszai sorsjegy	111.25	111.50
cs. kir. arany	5.70	5.68
napoleonor	9.58	9.58

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Fekete Mihály.

Nyilt-tér*)

Nagyszemű

Urál halikra (Caviar)

igen előnyösen csomagolva: ¼ kilós doboz 1 frt, ½ kilós 2 frt, 1 kilós 3 frt 60, és 5 kolónál kilója 3 frt 20 kr., továbbá friss konserv halak és husnemek, mindennemű sajtok és csemegéket ajánl

Nick Károly Pécssett

fűszer, déli gyümölcs és csemege kereskedés.

*) E rovatban foglaltakért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfelnek külön lakezimével is el vannak latva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges postabélyeg beküldetik.

Három szoba a főtéren 1-ső emeletben azonnal bére adandó. Közelebbet a lap kiadóhivatalnál.
508.

Egy 8 gimnásiumi osztályt sikerrel végzett s a jegyzői teendőkben jártassággal bíró fiatal ember mint jegyző segéd alkalmazást keres. — Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.
435.

Egy jó írással és hibátlan helyesírással bíró fiatal ember másolási vagy más munkát keres, melyet szabad óráiban mérsékelt díjazás mellett otthon végezhetne. A kiadóhivatal ad értesítést.
530.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a várososh közél, a szigeti ország-ut alatt jutányos áron eladó, vagy haszonbérbe vehető. Értesítést a kiadóhivatal ad.
161

Asztalos és kárpitos butorraktár.

Van szerencsém t. cz. uraságának szives tudomására hozni, miszerint a lyceumi épületben 30 év óta fennálló nagy kárpitos és asztalos butorraktáramat a „Pécs-baranyai közp. takarékpénztár“-nak a király-utczai, Dr. Schwarz-féle házban volt helyiségeibe helyeztem át.

Bátorkodom szives figyelmét ezen ujonnan gazdagon felszerelt raktáramra tisztelettel felhívni, hol mindennemű a legújabb francia butor-kelmék, francia modorban készített butorok, háló- és ebédlő szobák, salonok és boudirok nagy választékban vannak, továbbá vasbutorok, nádszékek, tömören hajlított faból, tükrök belga üvegből és faragvány dísz tárgyak.

Elvállalom az elkészítést teljes menyasszonyi kelenygeknek, szobák teljes berendezését és spalizását, valamint termek díszítését, melyek stilszerű, csinos és jó kiállítása lehető kedvező árak mellett mindenkor a legfőbb törekvésem leend.

Lyceumi raktáramban lévő butorokat teljesen leszállított áron végkiárulom.

Mély tisztelettel

Mészáros Ferenczné.

19382

883.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvszék mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy a pécsi takarékpénztár végrehajthatónak Bosnyák Márkó kiskoru végrehajthatást szenvedő elleni 180 frt. kr. tőke követelés és iránti végrehajthatási ügyében a pécsi kir. törvszék (a pécsi kir. járásbíró) területén lévő Szemelyi községben fekvő a szemelyi 11. számú tjkben felvett I. 9. számú ház, udvar és kert ¼ telek legelő és erdő illetőségre az árverést 1458 frt krban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi február hó 15. napján dél. 10 órakor Szemelyben a község bírói lakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fog.

Árverezni száradékozók tartoznak az ingatlan becsírának 10% vagyis 145 frt 80 kr. készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-évi nov. 1-én 3333 n. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékpéces értékpapírral a kiküldött kezébe letenni a 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznel a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabálynemű elismervényt átszolgáltató. A pécsi kir. törvszék mint telekvi hatóságnak 1883. évi október hó 24-én tartott üléséből.

kiadta:

Visy Pál,

kir. törvényszéki jegyző

Kitüntetett:

BÉCS, TRIEST, 1882, KECSKEMÉT, FEHÉRVÁR, WELS.

Egger-féle dijjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpastilla, általánosan ismert és kitüntetett szer köhögés, rekedtség és elnyájkodás ellen, elannyira, hogy számos bel- és külföldi szaktudós e nemben a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajzáros eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszerárában kaphatók,

Gyomorhaj ellen Egger féle Sodapastillák mindenféle gyomorhajok, emésztéshiány, gyomrhéví, bétunyaság, görvély, halványosság, ismétlődő főfájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ezen célra készült és szabadalmazott géper készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést, — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger zuzmohnövény ezukorkái (lichenis car-raghen a leg-finomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óvják a légzési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivatásuknál fogva sokat beszélnek, el ne mulasszák ezen kitűnő ezukorokat használni. Dacára jószáguknak könnyen beszerezhetők, 1 doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú maláta bonbon csomagolva, valódi amerikai hártya-papirzacskókban. Biztos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen. Igen tiszta maláta-kivonatokból és ezukorból vannak készítve és nem kepeznek semmiféle gyomorsavat, Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek városunkban eredeti árban kaphatók; Kunz Ferd. gyógyszerész úrnál, Kovács M. gyógyszerész úrnál, Sipőcz István gyógyszerész úrnál és az Irgalmasrend gyógyszerárában.

510

Dr. Schmiedt kitűnő

Tyukszem-tapasza

Védjegy

évtizedek óta ajánlatik mint biztosan és fájdalom nélkül ható szer a tyukszem teljes eltávolítására.

A dr. Schmiedt-féle tyukszem-tapasza hatása majdnem bámulatos, mert többszöri használat után, minden tyukszem műtét nélkül eltávolítható. Ára egy doboznak 15 tapaszszal s egy szarvasóval, a tyukszem kihuzására 23 kr. o. é.

NB. Ezen kézzitmény vételénél sziveskedjék a t. közönség arra ügyelni, hogy minden doboz külső részén a fenti védjegy legyen nyomva.

Felárusító hely: Gloggnitz, Alsó-Austria, Bittner Gyula W. gyógyszer-nél

Dr. Schmiedt tyukszem tapasza és dr. Behr idegkivonata kapható Pécsen SIPŐCZ ISTVÁN és KOVÁCS MIHÁLY gyógytárában, úgy Magyarországon minden gyógytárban.

Dr. Behr ideg kivonata

Védjegy. Egy gyógynövényekből, saját módszer szerint készült kivonatot, mely számos éven át mint kitűnő szer idegbetegségek u. m. idegszaggyatás, migraine, ischias, kereszt és hábtálmak, epilepsia, gyengeség és magömlések ellen óvszerül használtatik. Továbbá a dr. Behr-féle ideg kivonattal sikerrel használható csúsz és rheumatismus, az idegek merevsége, izület- és ideg-rheumatismus, ideges fejfájás és fulzúgás ellen. Dr. Behr-féle kivonatot külsőleg használtatik. Egy üveg ára pontos használati utasítással 70 kr. o. é.

NB. E szer vételénél kértetik a t. közönség a minden üvegen levő védjegyre ügyelni.

217
1884.

Pályázati hirdetmény.

Melynek fogva alulírott által a m. é. 147/11.791. számú közgyűlési határozattal életbe léptetett „**hegyrendőrségi szabályrendelet**” 38. §-a a.) pontja és 39. §-a, illetve a törvényhatósági szervezkedési szabályrendelet 36. §-a IV. szakasza alapján, az évi 500 frt fizetéssel javadalmazott „**hegyrendbirtosi állomásra**” folyó hó végéig ezen pályázati tüzetik ki.

Felhívtnak tehát az ezen állomásra pályázni óhajtnók, hogy korukat, erkölcsi magaviseletüket, testi alkalmatosságukat, képzettségüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal ellátott kérvényüket, a kitűzött pályázati idő alatt, a hivatalos órákban alulírott-nál benyújtsák.

Pécsen, 1884. évi január hó 10-én.

543 Aidinger, kir. tanácsos, polgármester.

Nyomatott Pécsen, a lyc.-nyomdában (Fesztl Károlynál) 1884.

Hirdetmény.

Alulírott tömeggondnok közhírré teszi, hogy a Dóczy József és Károly esődtömegéhez tartozó a pécsi 2185. sz. tjkvben felvett ^{578 rézli}/_{96 új} számú ház, melléképületek, udvar és 33706 hszsz. a. kertre 4800 frt, — a pécsi 2185. sz. tjkvben felveit 6249 hszsz. a. rétre 989 frt s a pécsi 3142. sz. tjkvben felvett 6904, hszsz. a. szántóföldre 673 frt kikiáltási ár mellett a birói árverést 1841083 sz. a. elrendelte s a telekkönyv irattárában leendő megtartására 1884. évi mártius hó 10-ik napjának d. e. 10 óráját tűzte ki.

Miről a venni szándékozókot ezennel értesitem.

Pécsen, 1884. évi január hó 4-én.

Erössy József,

529. ügyvéd, mint tömeggondnok.

Feltétlen biztos 5% felül kamatozó értékpapírok tőkebefektetésül ajánljva.

Magyar Jelzálog Hitelbank

és

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

3% záloglevelei

betáblázott jelzálog-kölcsönök alapján kibocsájva.

Ezen záloglevelek, melyek úgy a m. k. államhivataloknál, mint a cs. k.- és honvéd hadseregnél ovadék- (cautió) ként elfogadtatnak, egyesítik magukban a feltétlen biztosságot jó kamatozással.

Pontosan a hivatalos árfolyamon, minden további költség nélkül kaphatók

Ullmann M. Károly

325 bank- és váltóüzletében.

Magyar földhitelintézet 4 1/2% Záloglevelei

Pesti hazai első takarékpénztár egyesület 5% kötvényei

Magyar jelzálog hitelbank 5% záloglevelek

Magyar kisbirtokosok országos földhitelintézet 5 1/2% záloglevelei napi árfolyamon

alulírt ezégnél kaphatók. Ezen értékpapírokat tőkebefektetésre ajánlhatom, tekintve, hogy biztosságuk és szilárd-ságuk minden kétségen felül áll és hogy semmiféle adó vagy illeték levonásnak nincsenek alávetve.

Schapringer J. váltóüzlete Pécsen.

516